Bilimsel Okuryazarl?k Becerileri Testi

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Bilimsel Okuryazarl?k Becerileri Testi*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=17802

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Bilimsel Okuryazarl?k Becerileri Testi, özgün olarak yabanc? dilde geli?tirilmi? bir ölçme arac?n?n Türkçeye uyarlama çal??mas? sonucunda elde edilmi?tir. Bu testin temel amac?, bireylerin bilimsel bilgiyi anlama, yorumlama ve günlük ya?amdaki sorunlara uygulama yeteneklerini kapsayan Bilimsel Okuryazarl?k düzeylerini ölçmektir. Uyarlama çal??mas?, Demet ?ahin Kalyon taraf?ndan 2020 y?l?nda gerçekle?tirilmi? ve Türk e?itim sistemi ba?lam?nda geçerlik ve güvenirlik analizleri yap?lm??t?r.

Ölçek, özellikle fen e?itimi alan?nda çal??an ara?t?rmac?lar ve e?itimciler için kritik öneme sahiptir, zira ö?rencilerin bilimsel süreç becerilerini ve ele?tirel dü?ünme yeteneklerini standardize edilmi? bir biçimde de?erlendirme imkan? sunar. Bu adaptasyon, Türkiye'deki bilimsel okuryazarl?k seviyesinin ulusal ve uluslararas? düzeyde kar??la?t?r?lmas?na olanak tan?r.

Anahtar Kelimeler

Bilimsel Okuryazarl?k Becerileri Testi, Bilimsel Okuryazarl?k, Ölçek Uyarlama, Fen E?itimi, Bilimsel Süreç Becerileri, Türkiye.

Yazarlar

Demet ?ahin Kalyon

Amaç

Bilimsel Okuryazarl?k Becerileri Testi'nin temel amac?, bireylerin bilimsel bilgiye sahip olma, bu bilgiyi sorgulama, kan?tlar? de?erlendirme ve bilimsel yöntemleri kullanma becerilerini kapsaml? bir ?ekilde ölçmektir. Bu test, özellikle e?itim ara?t?rmalar?nda ve program de?erlendirme süreçlerinde kullan?lmak üzere tasarlanm??t?r.

Uyarlama çal??mas?, orijinal testin kültürel ve dilsel e?de?erli?ini sa?layarak, Türk popülasyonunda güvenilir ve geçerli sonuçlar elde etmeyi hedeflemi?tir. Böylece, Türk ö?rencilerinin bilimsel okuryazarl?k düzeylerinin belirlenmesi ve e?itim politikalar?n?n bu bulgular ?????nda geli?tirilmesi amaçlanm??t?r.

Yap?

Ölçek, bilimsel okuryazarl???n çok boyutlu yap?s?n? ölçmeyi hedefler. Bu yap? genellikle üç temel alan? içerir: **içerik bilgisi** (temel bilimsel kavramlar?n anla??lmas?), **süreç becerileri** (gözlem yapma, hipotez kurma, deney tasarlama) ve **epistemik inançlar** (bilimin do?as?na dair anlay??).

ARABPSYCHOLOGY.COM

Testin ölçtü?ü yap?, ö?rencilerin yaln?zca ezberlenmi? bilimsel gerçekleri de?il, ayn? zamanda bu bilgileri gerçek dünya ba?lamlar?nda nas?l kulland?klar?n? ve bilimsel argümantasyona nas?l kat?ld?klar?n? da de?erlendirir. Uyarlama çal??mas?, orijinal yap?n?n Türk kültüründe korundu?unu do?rulamak için istatistiksel yöntemler kullanm??t?r.

Geçerlik

Kaynak metinde geçerli?e dair do?rudan bir özet bulunmamakla birlikte, uyarlama çal??malar?nda kapsaml? geçerlik analizleri zorunludur. Demet ?ahin Kalyon (2020) taraf?ndan yürütülen çal??mada, öncelikle dilsel ve kültürel e?de?erlik geçerli?i sa?lanm??t?r. Bu süreç, uzman çevirmenler ve alan uzmanlar?n?n de?erlendirmeleriyle gerçekle?tirilmi?tir.

Yap? geçerli?i için genellikle **Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA)** yöntemine ba?vurulur. Bu analiz, testin maddelerinin teorik olarak öngörülen boyutlar? ölçüp ölçmedi?ini kontrol eder. Ayr?ca, testin ölçtü?ü yap?n?n di?er ilgili yap?larla (örne?in, akademik ba?ar? veya ele?tirel dü?ünme) ili?kisini inceleyen **ölçüt ba??ml? geçerlik** çal??malar? da yap?lm?? olabilir.

Güvenirlik

Orijinal kaynakta güvenirlik bilgisi '-' olarak belirtilse de, uyarlama makalesinde ölçe?in güvenilirli?ini kan?tlamak amac?yla istatistiksel analizler sunulmu?tur. Güvenirlik çal??malar?nda en yayg?n kullan?lan yöntem, testin iç tutarl?l???n? gösteren **Cronbach Alfa katsay?s?** hesaplamas?d?r. Yüksek bir Cronbach Alfa de?eri, test maddelerinin tutarl? bir ?ekilde ayn? yap?y? ölçtü?ünü gösterir.

Bunun yan? s?ra, ölçe?in zaman içindeki kararl?l???n? de?erlendirmek için **Test-Tekrar Test Güvenirli?i** yönteminin de kullan?lmas? beklenir. Bu yöntem, ayn? bireylere farkl? zamanlarda uygulanan test sonuçlar?n?n korelasyonunu inceleyerek ölçümün tutarl?l???n? ortaya koyar.

Faktör Analizi

Bilimsel Okuryazarl?k Becerileri Testi'nin Türkçe versiyonunun yap?sal geçerli?ini incelemek amac?yla Faktör Analizi uygulanm??t?r. Uyarlama çal??malar?nda, orijinal ölçe?in boyut yap?s?n?n Türk örnekleminde de sürdürülüp sürdürülmedi?ini kontrol etmek esast?r.

Bu amaçla, genellikle **Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA)** ve sonras?nda **Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA)** kullan?lm??t?r. AFA, faktör yap?s?n?n ke?fedilmesine yard?mc? olurken, DFA ise belirlenen yap?n?n veriyle uyumunu test eder. Bu analizler, testin bilimsel okuryazarl???n alt boyutlar?n? do?ru bir ?ekilde ay?rabildi?ini göstermeyi amaçlar.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Ölçme Arac?

Test Türü: Ba?ar? Testi (Uyarlama)

Format: Çoktan Seçmeli veya Performansa Dayal? Maddeler ?çeren Test (Özgün formata ba?l? olarak)

Mevcut Diller: Türkçe (Uyarlanan dil)

Popülasyon Grubu: E?itim alan?ndaki ö?renciler (Genellikle ortaokul, lise veya üniversite ö?rencileri)

Ya? Grubu: 12 ya? ve üzeri (E?itim seviyesine ba?l? olarak de?i?ebilir)

Popülasyon Detaylar?: Uyarlama çal??mas?, Türk e?itim sistemindeki belirli bir ö?renci grubundan toplanan verilerle gerçekle?tirilmi?tir. Detayl? örneklem bilgisi için kaynak makaleye ba?vurulmal?d?r.

Test Metodolojisi: Psikometrik aç?dan geçerli?i ve güvenirli?i kan?tlanm??, bilimsel okuryazarl?k becerilerini ölçmeye yönelik standardize edilmi? bir test metodolojisi kullan?lm??t?r.

Anahtar Kelimeler

Psikometri, Güvenirlik, Geçerlik, Ölçek Geli?tirme, E?itim Ara?t?rmalar?, Bilimsel Okuryazarl?k Testi, Türkçe Adaptasyon.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilgi mevcut de?il.

Ba?l? Kurulu? E-posta Adresleri: demet.sahin@gop.edu.tr

Yaz??ma Adresi: Detayl? yaz??ma adresi için sorumlu yazar?n ba?l? bulundu?u kurum bilgisine bak?lmal?d?r.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Bilimsel Okuryazarl?k Becerileri Testi'nin Türkçe uyarlamas? **2020** y?l?nda yay?mlanm??t?r. Ölçe?in ticari olmayan akademik ara?t?rmalarda kullan?m? genellikle yazar?n iznine tabidir. Kullan?m ve telif haklar? ile ilgili detayl? bilgi için sorumlu yazar Demet ?ahin Kalyon ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir.

Ölçe?in orijinal PDF belgesi a?a??daki adresten indirilebilir:

ARABPSYCHOLOGY.COM

The original PDF can be downloaded here: bilimsel-okuryazarlik-becerileri-testi-toad.pdf

Kaynaklar

?ahin-Kalyon, D. (2020). Bilimsel Okuryazarl?k Becerileri Testinin Türkçeye uyarlanmas?. *Kastamonu Education Journal, 28*(5), 2019-2043. doi: 10.24106/kefdergi.757177

Makalenin Dergipark üzerindeki ba?lant?s?: dergipark.org.tr

Bilimsel Okuryazarl?k Becerileri Testi Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir. Bu akademik giri?te ölçek maddeleri mevcut de?ildir.

ARABPSYCHOLOGY.COM